

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 17481
Tarih : 16.04.2026

10/4060

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'de derinleşen ekonomik kriz ve yoksullaştırma politikaları, doğrudan yaşam hakkını tehdit eden yapısal bir halk sağlığı krizine dönüşmüştür. Genç yaşta artan kalp krizleri ve tarihin en yüksek seviyesine ulaşan geçim sıkıntısı kaynaklı intiharlar, yaşanan bu sosyal çöküntünün en acı sonuçlarıdır. Bilhassa bölgesel eşitsizliğin ve ağır işsizliğin yaşandığı Batman'da artan genç intiharları, ülkenin sürüklendiği umutsuzluk sarmalının ulaştığı vahim aşamayı göstermektedir. Rant ve sermayeyi önceleyen politikaların bedeli, ne yazık ki yurttaşlarımız tarafından canlarıyla ödenmektedir. Bu bağlamda, gençlerimizi ölüme sürükleyen yapısal nedenlerin tüm boyutlarıyla araştırılması ve bu yıkımı durduracak acil sosyal politikaların geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

15.04.2026

Zeynep ÖDÜNCÜ KUTEVİ
Batman Milletvekili

GEREKÇE

Yaşamsal faaliyetlerin sona ermesi olarak tanımlanan ölüm, salt biyolojik bir son değil; aynı zamanda bir ülkenin toplumsal, ekonomik ve politik yapısının en net aynasıdır. Bugün Türkiye'de ölüm ve yaşam istatistikleri; uygulanan siyasi ve ekonomik politikaların yarattığı ağır tahribatı, bir halk sağlığı krizi ve toplumsal çöküş tablosu olarak önümüze koymaktadır.

TÜİK'in açıkladığı 2024 yılı verilerine göre, bilhassa 15-34 yaş grubundaki genç erkek ölümlerinin kadınlara oranla yaklaşık üç kat fazla olması, gençliğin içine itildiği cenderenin boyutlarını göstermektedir. Ülkemizde ölümlerin %36'sının dolaşım sistemi hastalıklarından kaynaklanması ve kalp krizi ölümlerinin %10,5 gibi korkunç bir orana ulaşması tesadüf değildir.

Saygın tıp dergisi *Lancet*'in araştırmaları da göstermektedir ki; küresel çapta ortalama ömür uzarken, bilhassa belli bölgelerde genç ölümleri halk sağlığı için alarm veren boyutlara ulaşmıştır. Türkiye'nin de içinde bulunduğu coğrafyada 20-29 yaş arası ölümlerdeki hızlı artış, gençliğin maruz kaldığı ağır ekonomik şiddetin, stresin ve umutsuzluk ikliminin bedensel bir iflasa dönüştüğünün en somut kanıtıdır. ABD'deki araştırmalarla da desteklenen "genç yaşta artan kalp krizleri", tıbbi bir anomali olmanın ötesinde; dinlenemeyen, yeterli beslenemeyen, geleceğe dair en ufak bir umut taşıyamayan ve sürekli bir kriz, hayatta kalma mücadelesi içinde yaşamaya mecbur bırakılan kuşakların yaşadığı fiziksel tükenişin adıdır. Bugün hastalık yükü artık sadece genetik değil, doğrudan politiktir.

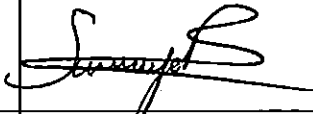

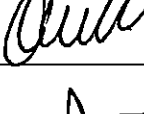
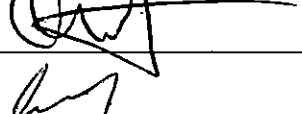
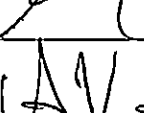
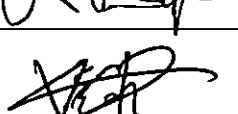
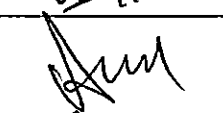
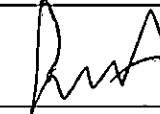

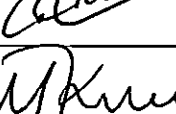
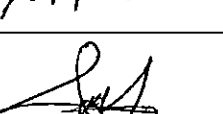

Bu karanlık tablonun en acı, en çıplak ve telafisi imkânsız yüzü ise, artan yoksulluğun doğrudan sonucu olan intihar vakalarıdır. Siyasal ve ekonomik istikrarsızlığın kronikleştiği 2003-2024 yılları arasında yaşamına son veren yurttaş sayısının 71.928'e ulaşması, Türkiye'nin sürüklendiği buhranın en trajik özetidir. Sermayeyi ve rantsal birikimi önceleyip halkı sefalete mahkûm eden politikaların bedelini yurttaşlarımız bizzat canlarıyla ödemektedir.

2024 yılı, geçim sıkıntısı kaynaklı intiharlarda cumhuriyet tarihinin en utanç verici yılı olarak kayıtlara geçmiştir. Sadece geçinemediği için, evine ekmek götüremediği için yaşamına son verenlerin sayısı, bir önceki yıla göre %46 gibi devasa bir artışla 402'ye fırlamıştır. Daha da vahimi, 2018-2024 yılları arasında 15-24 yaş grubundaki gençler arasında intiharların %37 artarak 6.263'e yükselmesidir. Hayatının baharındaki 224 genç, salt ekonomik çaresizlikten, ceplerindeki yokluktan ve derin bir sahipsizlik hissinden dolayı hayattan koparılmıştır.

Bu kahredici tablonun en ağır yaşandığı merkezlerden biri de seçim bölgesi olan Batman'dır. Batman'da son yıllarda bilhassa gençler ve kadınlar arasında giderek artan ve adeta bir toplumsal travmaya dönüşen intihar vakaları, salt bireysel psikolojik süreçlerle açıklanamaz. Türkiye genelinde hüküm süren ekonomik krizin; bölgesel eşitsizlikler, derin yoksulluk, tarım ve hayvancılığın çökertilmesi ve Türkiye ortalamasının çok üzerindeki devasa genç işsizliği ile birleştiği Batman, maalesef geleceksizlik sarmalının en acı bedellerini ödemektedir. İktidarın bölgeye yönelik eşitsiz, güvenlikçi ve sosyal dokuyu tahrip eden yaklaşımı, gençleri umutsuzluğa terk etmiş, onları yaşama bağlayacak sosyal ve ekonomik mekanizmaları yok etmiştir. Batman'da ardı ardına yaşanan ve yüreğimizi yakan genç ölümleri, bu çok boyutlu terk edilmişliğin çığlığıdır.

Gençleri işsizlik ve umutsuzlukla ölüme sürükleyen, yurttaşı geçim sıkıntısıyla canından bezdiren bu düzen sürdürülemez. İntiharlar ve genç yaşta artan kalp krizleri, bireylerin dayanıksızlığı değil; hukukun, adaletin ve sosyal devletin rafa kaldırıldığı, gelir dağılımı uçurumunun derinleştiği bu sömürü sisteminin toplumun nefes borularını tıkamasının sonucudur.

Türkiye'de ve bilhassa Batman gibi bölgesel eşitsizliğin derin hissedildiği kentlerimizde, giderek ağırlaşan ekonomik ve sosyal çöküntünün toplum sağlığı üzerindeki yıkıcı etkilerinin araştırılması; artan genç ölümlerinin, kalp krizlerinin ve geçim sıkıntısı kaynaklı intiharların yapısal nedenlerinin tüm boyutlarıyla açığa çıkarılması ve bu toplumsal erimeyi durduracak acil, eşitlikçi halk sağlığı politikalarının geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması elzemdir.

1	SÜMEYYE BOZ ÇAKI	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DIYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DIYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DIYARBAKIR	
15			
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DIYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	